

Program na květen 2006

Večer deskových her LI

úterý 9. května 2006 od 18 do 22 hodin
pořádá Mira a Martin vstupné: 20 Kč
Již 50x jste si mohli u nás zahrát známé i méně známé deskové hry. Zúčastněte se 51. pokračování, vezměte i své přátele.

Isaac Newton a jeho calculus

pondělí 15. května 2006 v 19 hodin
přednáší Doc. Mgr. František Koutný, CSc. vstupné: 25 Kč
Velmi vhodná přednáška pro studenty středních i vysokých škol a pro učitele matematiky, fyziky i informatiky.
Isaac Newton – životopis a dílo, jeho současníci, komentátoři díla.

Večer deskových her LII

úterý 23. května 2006 od 18 do 22 hodin
pořádá Mira a Martin vstupné: 20 Kč
Scrabble, Alhambra, Citadela, Java, Halali – to jsou jen některé z mnoha her, kterými si u nás můžete zpestřit úterní večer. Přijďte se podívat, zahrát si a nadchnout se pro tuto zábavu.

PODJEZD

středa 24. května 2006 v 19 hodin
kapela Podjezd vstupné: 40 Kč
Kapela Podjezd pocházející ze Zelenáčovy šopy se poprvé představí na zlínské hvězdárně. Skupina má široký repertoár písní jednak z okruhu klasické country hudby, ale i moderního bluegrassu. V repertoáru skupiny jsou i swingové skladby 30. let minulého století. Texty k většině písní si skládá sama.

Afghánistán pod vlajkou Talibanu

čtvrtek 25. května 2006 v 17 hodin
povídá Martin Mykiska vstupné: 40 Kč
Unikátní reportáž o kuriózním životě v tálibánském Afghánistánu z roku 1999, kdy se do země dostalo naprosté minimum zahraničních reportérů. „Afghánistán je něco naprosto odlišného od všech ostatních zemí, které jsem dosud navštívil. Je to naprosto jedinečná země, svět sám pro sebe. Ačkoliv je tato země přísně svázána pravidly islámu, nalezl jsem zde nejsvobodomyšlnější lidi, jaké jsem na svých cestách poznal,“ říká Martin Mykiska, který Afghánistán navštívil již dvakrát.

Martin Mykiska je světoběžník, dobrodruh, uznávaný fotograf a novinář. Psal se mu stalo spolu s cestováním a fotografováním velkým koníčkem a hlavní náplní jeho života.

Tajemný svět andských civilizací

čtvrtek 25. května 2006 v 19.30 hodin
podruhé povídá Martin Mykiska vstupné: 40 Kč
S pomocí bohaté fotodokumentace bude představeno velké množství inckých památek a překvapivá teorie přinese velmi neobvyklý pohled na budování inckých horských sídel ve tvarech obrovských zvířat, která v sobě skrývají zhmotnělou mytologii starých indiánských kultur Jižní Ameriky!

Čeká lidstvo osud dinosaurů?

pondělí 29. května 2006 v 19 hodin
přednáší ing. Pavel Cagaš vstupné: 25 Kč
Následky srážky asteroidu se Zemí před 64 miliony lety byly strašlivé. Globální změny klimatu způsobily vyhnutí řady rostlinných i živočišných druhů a nadvláda dinosaurů na této planetě skončila. Na rozdíl od dinosaurů ale lidé vytvořili technickou civilizaci a dokážou nebezpečí rozpoznat a snad mu i čelit. Co jsou asteroidy, kde se nachází a kolik jich je? Hrozí od nich stále nebezpečí?

Zveme Vás na **pravidelná pozorování noční oblohy**, která se konají v květnu vždy **v pondělí, středu a pátek, začátky od 21 hodin**

Nebude-li počasí přát, umožníme vám **prohlídku** hvězdárny, její astronomické techniky a instalovaných výstav.
vstupné: dospělí 20 Kč, děti 10 Kč

Nenechte si ujít:

Jan Slovák z Provodova vystavuje své grafiky a frotáže z poslední doby. Výstava potrvá do konce května a je přístupná v době konání pozorování a dalších akcí.

Pozvánka pod oblohu

Kometa 73P/Schwassmann-Wachmann prolétne v květnu ve vzdálenosti necelých 12 milionů kilometrů od Země. Ačkoliv jasnost komet lze jen těžko předvídat, 73/P nádhery a velikosti komet Hayakutake a Halle-Bopp z konce minulého století určitě nedosáhne. Přesto pravděpodobně bude možné kometu spatřit pouhým okem, bude ale nutné pozorovat mimo rušivé osvětlení měst. V triedru by kometa měla být viditelná i za horších pozorovacích podmínek.

Ačkoliv hovoříme o jediné kometě, jádro 73/P je rozbité na asi 30 kusů. Kometa se začala rozpadat na konci roku 1995, kdy se od původního jádra (dosud nejjasnější část komety, označované písmenem C) oddělily fragmenty A a B. Jednotlivé části komety jsou nyní na obloze rozprostřeny podél její dráhy v délce několika stupňů. 1. května bude možné kometu nalézt u jižního okraje čtyřúhelníku hvězd tvořících tělo souhvězdí Herkula. 8. května prolétne v těsné blízkosti prstencové mlhoviny M57 v souhvězdí Lvy. Souhvězdími Labutě, Lištičky a Pegasa prolétne do poloviny května a ke konci měsíce bude kometa na obloze klesat k jihu souhvězdími Ryby a Velryba.

Merkur se objeví nad západním obzorem až na konci měsíce. Můžete jej spatřit blízko u hvězdy Capella v souhvězdí Vozky.

Venuše zůstává viditelná pouze na ranní obloze, stejně jako po většinu tohoto roku. Na večerní obloze se objeví až v posledních měsících roku 2006.

Mars už se stal jen středně jasnou „hvězdou“ o jasnosti 1,6^m. Pohybuje se v souhvězdí Blíženců a brzy po setmění mizí u západního obzoru.

Jupiter s jasností –2,5^m nepřehlédnutelně září v souhvězdí Vah. Ačkoliv je planeta velice jasná, relativní blízkost k obzoru ztěžuje pozorování a silná vrstva atmosféry zkrasluje obraz a zahalzuje jemné detaily. Jupiter ani v květnu nenabídne takové podrobnosti jako v jiných letech, kdy kulminuje mnohem výše nad obzorem.

Saturn se pohybuje ještě v části ekliptiky nad rovníkem a proto je ve srovnání s Jupiterem podstatně výše nad obzorem a tedy mnohem lépe pozorovatelný. Ačkoliv je slabší (jasnost Saturnu je asi 0,3^m), v kvalitním dalekohledu nabízí pohled na velké prstence s Cassiniho dělením a hru stínů planety na prstencích a prstenců na planetě.

Uran a Neptun jsou nízko nad obzorem v souhvězdích Vodňák a Kozoroh. Tyto planety nenabízí ani v dalekohledu žádnou podrobnost.

Pavel Cagaš

Pro zájemce o astrotábor

Astrotábor Zlínské astronomické společnosti letos proběhne již ve svém 19. ročníku od neděle 30. července do soboty 12. srpna, opět pod vedením hlavního vedoucího Jiřího Trnky ve Vlčkově nedaleko Zlína. Astronomický tábor je určen pro zájemce od 12 do 20 let.

Letošní tábor bude obohacen o možnost pozorování Měsíce a nádherným zpestřením bude i meteorický roj Perseidy s maximem v posledních dnech.

Pro letošní rok máme ještě několik volných míst. Pokud vás naše nabídka zaujala, napište si o přihlášku na e-mail tabor@zas.cz anebo si vyzvedněte přihlášku přímo na hvězdárně (v době konání našich akcí).

Michal Petráš

Děšť přemohl dobrodruhy

„Hra začne v pátek 28. 4. 2006 v době mezi 17.30 a 18 h. Dostavte se na tyto zeměpisné souřadnice: E 17°45' 23.6" N 49°12' 11.1", používání přístroje GPS je však v průběhu hry zakázáno.“

Pole jižně od obce Lípa nedaleko Zlína bylo v době startu zaplněno bezmála 700 účastníky ve 148 týmech. Po 17 hodině začíná pršet a mnozí účastníci již v tu dobu tuší, že déšť až do konce nepřestane. Jakým způsobem letos hra začne?

V 17 hodin 34 minut stále prší a jako vítané zpestření nad účastníky přelétá letadlo. Najednou na obloze letáky. Ano je to jasné, právě začal 19 hodinový závod plný překvapení, napětí, zvratů a nadějí..

Pro hráče bylo připraveno 16 stanovišť se šíframi, které nabývaly různých forem. Například kam měly týmy jít, pokud daleko od Zlína někde v lese najdou gramofonovou desku? Co s ní? Po chvílích tápání už ale hráči tuší. Berou jehlu, papír, izolepu, propisku a po chvíli už je slyšet chrčení. Po dalších pokusech jim deska přímo řekla, kam dál.

Celou noc se účastníci prodírali směrem k cíli. Ovšem v letošním ročníku zvítězilo počasí. Déšť, který začal prakticky současně se zahájením hry a až do jejího konce nepřestal, nakonec všechny přemohl. Třetí ročník hry Od soumraku do úsvitu tak v časovém limitu nikdo nedokončil.

Všem účastníkům patří naše uznání, s Osudem jste se prali statečně. Ale letos bylo počasí prostě silnější.

Michal Petráš

Vydává Hvězdárna Zlín – Zlínská astronomická společnost,
Lesní čtvrť III / 5443, 760 01 Zlín, tel. 577 436 945.
Sestavili Michal Petráš, Pavel Cagaš a Ivan Havlíček.
Aktuální informace naleznete na stránkách www.zas.cz.

Zlínská astronomická
společnost

Hvězdárna Zlín

výstava
Jan Slovák

Program na měsíc květen 2006

Ve valašskomeziříčské hvězdárně probíhá výstava Historie a současnost astronomie v regionech. V současné době hvězdárny a planetária plní daleko více funkcí než v minulosti. Co tedy dělají? INFORMUJÍ, VZDĚLÁVAJÍ, ORGANIZUJÍ, POZORUJÍ A KULTIVUJÍ. Pod těmito hesly se skrývá celá paleta služeb, které poskytují široké veřejnosti.

Výstava představuje hvězdárny, planetária a amatérské pozorovatele v příhraničních regionech České a Slovenské republiky. Součástí výstavy je i informace o Hvězdárně Zlín.

Výstava bude v knihovně naší hvězdárny k vidění na podzim, přesný termín bude ještě upřesněn.

zdroj Hvězdárna Valašské Meziříčí